

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ ФОРТЕПІАННОЇ ТРАНСКРИПЦІЇ

Фахова профілізація «Фортепіано»

Спеціальність	025 Музичне мистецтво	
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	
Ступінь вищої освіти	Магістр	
Освітньо-наукова програма	Музичне мистецтво	
Курс	1–2	
Семестр	1–4	
Обсяг дисципліни (години / ECTS)	180 / 6	
Статус дисципліни	Обов'язкова	
Мова викладання	Українська	
Інформація про викладача	Прізвище, ім'я, ім'я по батькові	Воскобойніков Яків Володимирович
	Науковий ступінь, вчене / почесне звання	Доктор філософії
	Посада	Викладач кафедри спеціального фортепіано
	Профіль викладача, e-mail	http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/special-piano/Voskoboinikov.pdf e-mail: yakov.voskoboinikov@gmail.com
Анотація	Навчальна дисципліна зорієнтована на практичне освоєння теорії і практики транскрибування як теоретичного, так і композиційно-виконавського процесу. Курс містить теоретичну і практичну базу, яка формує професійні навички створення фортепіанної транскрипції у діалозі зі стилями в історичному ракурсі.	
Мета дисципліни	Забезпечити умови формування загальних програмних компетентностей, що допоможуть освоїти теоретичні і практичні прийоми та навички створення власної фортепіанної транскрипції в рамках певного жанру та стилю.	
Програмні результати навчання	ПРН 1. Володіти професійними навичками виконавської (диригентської), творчої та педагогічної діяльності. ПРН 3. Визначати стильові і жанрові ознаки музичного твору та самостійно знаходити переконливі шляхи втілення музичного образу у виконавстві. ПРН 5. Вибудувувати концепцію та драматургію музичного твору у виконавській діяльності, створювати його індивідуальну художню інтерпретацію. ПРН 6. Володіти музично-аналітичними навичками жанрово-	

	стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору при створенні виконавських, музикознавчих, композиторських та педагогічних інтерпретацій.
Загальні компетентності	ЗК 3. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології. ЗК 4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 5. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
Фахові (спеціальні) компетентності	СК 1. Здатність створювати, реалізовувати і висловлювати свої власні художні концепції. СК 2. Усвідомлення процесів розвитку музичного мистецтва в історичному контексті у поєднанні з естетичними ідеями конкретного історичного періоду. СК 3. Здатність розробляти і реалізовувати творчі проекти по створенню / інтерпретації / аранжуванню та перекладу музики. СК 4. Здатність інтерпретувати художні образи у музикознавчій / виконавській / диригентській / композиторській / педагогічній діяльності. СК 7. Здатність аналізувати виконання музичних творів, здійснювати порівняльний аналіз різних виконавських інтерпретацій, у тому числі з використанням можливостей радіо, телебачення, Інтернету.
Зміст навчальної дисципліни	<i>Тема 1.</i> Транскрипція як практична навчальна дисципліна. Транскрипції творів Й. С. Баха. <i>Тема 2.</i> Розкриття понятійного блоку. Історія формування транскрипції як жанру фортепіанного мистецтва. <i>Тема 3.</i> Строга та вільна транскрипції як основні різновиди жанру (практика й історія виконавства). <i>Тема 4.</i> Авторські перекладення Й. С. Баха власних творів як практичний приклад виникнення передумов різновиду строгої транскрипції. <i>Тема 5.</i> Транскрипції Ф. Бузони, В. Кемпфа, Ф. Ліста творів Й. С. Баха як практичний приклад трансформування скрипічної та органної фактури у піаністичну фортепіанну фактуру. <i>Тема 6.</i> Специфіка створення фортепіанних транскрипцій камерних і симфонічних творів. ХІХ століття – розквіт фортепіанної транскрипції як другорядного жанру. <i>Тема 7.</i> Теорія і практика трансформування фактури камерного та симфонічного твору у фортепіанну фактуру. <i>Тема 8.</i> Специфіка перетворення тембру інструментів симфонічного оркестру у фортепіанний тембровий еквівалент. <i>Тема 9.</i> Транскрипції камерно-симфонічних творів Л. Бетховена Ф. Лістом. <i>Тема 10.</i> Транскрипції симфонічних творів Г. Берліоза як приклад спрощення оркестрової фактури до фортепіанної. <i>Тема 11.</i> Фортепіанна транскрипція для двох роялів. ХХ сторіччя – розквіт вільної транскрипції. <i>Тема 12.</i> Віртуозна фактура в транскрипціях В. Горовиця – практика створення піаністичної фактури через фантазійність елементів вільної транскрипції. <i>Тема 13.</i> Транскрипції Л. Годовського як приклад стильового

	<p>синтезу вільної транскрипції.</p> <p><i>Тема 14.</i> Сучасна фортепіанна транскрипція. Транскрипція у ХХІ сторіччі.</p> <p><i>Тема 15.</i> Сучасна фортепіанна транскрипція як комплексна система виконавського досвіду.</p> <p><i>Тема 16.</i> Система взаємодії стилю автора транскрипції і автора оригіналу в фортепіанних транскрипціях сучасності.</p> <p><i>Тема 17.</i> Музичний колаж як композиційний прийом транскрипцій виконавців сучасності.</p> <p><i>Тема 18.</i> Трансформації композиційних технік ХХ сторіччя у транскрипціях сучасності.</p>
Види занять	Лекційні, практичні, самостійна робота
Методи навчання	<p>Словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо); практичний метод (практичні заняття); наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій); робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату); відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо); самостійна робота (розв'язання завдань).</p> <p>Навчальні методи та прийоми, застосовувані в курсі, базуються на історичному (вивчення умов формування та розвитку транскрипції), теоретичному (термінологічний базис), соціологічному (побутування фортепіанної транскрипції), стильовому (необхідний щодо окремих зразків транскрипторського мистецтва, які демонструють взаємодію стилів) підходах; методі трансформації (розкриття інтонаційної теорії, індивідуальних рис кожного оригінального твору).</p> <p>Методологічний апарат дисципліни співвіднесений з інструменталізмом, що дає можливість координувати теоретичні узагальнення з виконавською практикою.</p>
Форми та методи оцінювання	<p>Оцінювання результатів навчання студентів здійснюється за 100-бальною шкалою та шкалою ЄКТС відповідно до Положення про організацію та проведення поточного та семестрового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти.</p> <p>Поточний контроль (max 60 б.): усне опитування, письмові роботи, виконання власних письмових робіт, індивідуальні презентації, робота на практичному занятті, ситуаційні вправи.</p> <p>Підсумковий семестровий контроль (max 40 б.): залік – 1-3 семестри (публічна презентація власних письмових робіт), екзамен – 4 семестр (у письмовій формі).</p> <p>Умовою допуску до підсумкового семестрового контролю є виконання програми навчальної дисципліни й отримання за виконання завдань поточного контролю не менше ніж 20 балів. Мінімальна загальна кількість балів для отримання позитивної оцінки з дисципліни – 60.</p>
Особливості та політики дисципліни	Під час вивчення навчальної дисципліни викладач та здобувачі комунікують завдяки таким засобам, як Moodle, електронні поштові скриньки; використовуються застосунки Messenger, Google Meet, Google Drive, Zoom.

	<p>Від студентів очікується регулярно відвідування усіх видів занять згідно з розкладом та обов'язкове виконання передбачених програмою видів завдань.</p> <p>Порядок повторного проходження контрольних заходів та ліквідації академічної заборгованості визначено Положенням про організацію та проведення поточного та семестрового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти.</p> <p>Необхідною вимогою під час навчання є дотримання академічної доброчесності.</p> <p>В Університеті панують взаємоповага, шанобливість, чесність.</p>
<p>Рекомендовані джерела інформації</p>	<p>Борисенко, М. Ю. (2004). <i>Жанр транскрипції в системі індивідуального композиторського стилю</i> : дис. ... канд. мистецтвознавства.</p> <p>Борисенко, М. Ю. (2001). Оркестрові транскрипції. Деякі аспекти аналізу в системі композиторського стилю. <i>Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти</i>, 7, 66–71.</p> <p>Василець, В. В. (1999). Фортепіанні транскрипції Ф. Ліста в концертному репертуарі піаністів. У Д. Ресто (Укл.), <i>Золоті сторінки музичної історії України; Ференц Ліст та піаністична культура ХХ століття</i> (с.55–59).</p> <p>Голомб, М. (2000). Транскрипції музичних творів у ХІХ ст.: спроба їх типологізації на прикладі творів Ф. Шопена. У Я. Якуб'як (Ред.-упорядник), <i>Ф. Шопен</i> (с.201–222). Сполом.</p> <p>Кікоть, В. М. (1999). Першотвір і множинність перекладів. <i>Теорія і практика перекладу. Республіканський міжвідомчий науковий журнал</i>, 18, 41–54.</p> <p>Котляревська, О. І. (1997). <i>Варіантний потенціал музичного твору: культурний аспект інтерпретування</i> [Автореф. дис. канд. мистецтвознавства, Національна музична академія України ім. П.І.Чайковського].</p> <p>Муха А. І. (1979). <i>Процес композиторської творчості</i>. Музична Україна.</p> <p>Скирта, М. (2002). Ференц Ліст і проблеми синтезу мистецтв. У Г. І. Ганзбург (Укл.), <i>Партитури для фортепіано Ф. Ліста</i> (с. 137–142).</p> <p>Скирта, М. Ю. (1999). Філософія жанру транскрипції в аспекті композиторської інтерпретації. <i>Теоретичні та практичні питання культурології</i>, 2, 37–41.</p> <p>Скопцова, О. М., Гриценко, В. В., & Марченко, В. В. (2018). Транскрипція музичного твору як різновид виконавської інтерпретації. <i>Молодий вчений</i>, 1(53), 684–687.</p> <p>Хмель, Н. В. (2018). До питання про розвиток жанру фортепіанної транскрипції у творчості Ліста (на прикладі «Танцю смерті» Сен-Санса–Ліста). <i>Музикознавча думка Дніпропетровщини</i>, 15, 186–196.</p> <p>Persichetti, V. (1966). <i>The twentieth-century harmony: Creative aspects and practice</i>.</p>

Силабус розроблено відповідно до робочої програми навчальної дисципліни «Основи фортепіанної транскрипції», затвердженої науково-методичною радою Харківського національного університету мистецтв імені І.П. Котляревського 30 серпня 2023 року, протокол № 1.